

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ”
(для бакалаврів)**

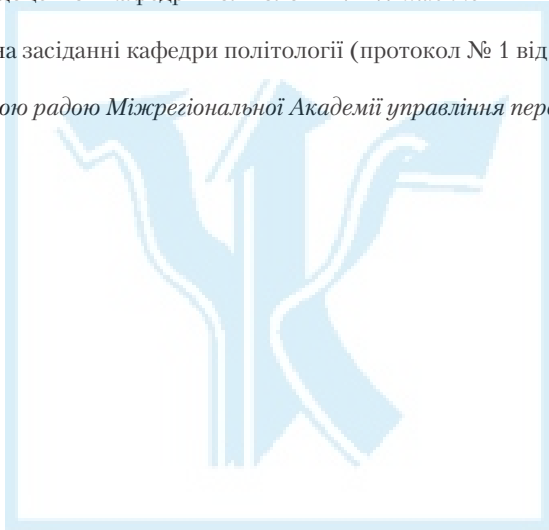
МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2008

Підготовлено доцентом кафедри політології *Т. М. Ляшенко*

Затверджено на засіданні кафедри політології (протокол № 1 від 07.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Ляшенко Т. М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Політична система України” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2008. — 19 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Політична система України”, методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни, теми рефератів, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Важливість вивчення політичної системи України зумовлена тим, що сучасна людина повинна розуміти ті процеси, що відбуваються в політичному житті суспільства, Що потребує певного рівня теоретичних знань, який покликаний дати курс “Політична система України”.

Політична система суспільства включає в себе, по-перше, характеристику соціального змісту влади, її носія, взаємодію з економічним ладом; по-друге, вказує на систему інститутів, організацій, через які здійснюється влада в суспільстві і регулюються політичні відносини; по-третє, визначає принципи, норми діяльності інститутів політичної влади, спрямування цієї діяльності.

Важливим компонентом політичної системи є її структура. Призначення політичної структури як внутрішньої організації цілісної системи, специфічного способу взаємозв'язку та взаємодії компонентів, що її утворюють, — сприяти функціонуванню політичної системи, реалізації мети і завдань, які поставили перед суспільством в економічній, соціальній та духовній сферах.

Метою навчального курсу є освоєння студентами широкого спектру проблем політичної системи сучасної України. Серед них — теорія політичної системи, політична стратегія, демократія і влада, конституція і держава, основні тенденції розвитку багатопартійності, проблеми конфлікту і соціального партнерства в процесі формування політичної системи, громадянське суспільство і політична культура.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН *дисципліни* **“ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ”**

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
1	2
	Змістовий модуль I. Політична стратегія сучасної України
1	Особливості становлення сучасної політичної системи в Україні
2	Проблема розбудови демократії в Україні
3	Політична організація українського суспільства

1	2
4 5 6 7 8	<p>Змістовий модуль II. Конституція і держава</p> <p>Верховна Рада – парламент Української держави</p> <p>Інститут президентства в Україні</p> <p>Кабінет Міністрів – Уряд України</p> <p>Територіальна політика</p> <p>Органи місцевого самоврядування – від формального до реального народовладдя</p>
9 10	<p>Змістовий модуль III. Багатопартійність України у контексті політичного розвитку</p> <p>Партійно-політичний спектр України. Групи інтересів</p> <p>Виборча система України</p>
11 12 13	<p>Змістовий модуль IV. Громадянське суспільство як передумова створення динамічної політичної системи</p> <p>Процес становлення громадянського суспільства в Україні</p> <p>Політична свідомість і політична культура українського суспільства</p> <p>Засоби масової інформації в політичній системі України</p>
14 15	<p>Змістовий модуль V. Зовнішньополітичні вектори України</p> <p>Україна в новому геополітичному просторі. Магістральні вектори зовнішньої політики</p> <p>Україна у контексті світових модернізаційних процесів</p>
Разом годин: 135	

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ
дисципліни
“ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ”**

Вивчаючи дисципліну “Політична система України”, насамперед треба мати на увазі, що політична система суспільства – одна з найскладніших категорій політології. Спочатку слід з’ясувати, що являє собою загальна теорія систем. Наступним кроком є дослідження внеску в розробку теорії політичних систем, здійсненого Т. Парсонсом,

Д. Истоном, Г. Алмондом, і порівняння їх поглядів. Необхідно також проаналізувати погляди і підходи до структури політичної системи як зарубіжних, так і вітчизняних учених.

Таке порівняння типів політичних систем за різними критеріями дозволяє більш глибоко аналізувати їх переваги і недоліки, зрозуміти, як змінювалися погляди на типологію політичних систем з античних часів до сучасної типології.

Особливого значення набувають проблеми становлення та реформування політичної системи України. Розкриваються шляхи реформування всіх підсистем українського суспільства (економічної, соціальної, політичної, міжнародної та ін.). Аналізуються основні напрями і перспективи формування нової політичної системи України виходячи з глибокого і всебічного аналізу всіх структурних елементів політичної системи. Досліджуються складові цього процесу.

Мета самостійної роботи — розуміти структуру політичної системи та механізми її функціонування, визначити основні риси політичної системи, які відрізняють її від інших систем, зокрема економічної, соціальної, духовної. Спираючись на подані запитання для самостійного опрацювання роботи, студенти повинні розробити систему доказів для обстоювання власної позиції щодо визначення домінуючих факторів впливу на політичну систему, ролі в ній держави та політичних партій. На основі теоретичного матеріалу студенти повинні вміти визначати специфічні особливості реформування політичної системи України в умовах самостійної держави, порівнюючи з таким процесом в інших пострадянських країнах.

Самостійна робота студентів включає в себе підготовку до участі в семінарах та практичних заняттях, виконання контрольної роботи.

Мета: досягнути політичну систему нашої держави в усій її цілості, а також розуміти політичну трансформацію владних структур у перехідних суспільствах.

Метод: вивчення теоретичного та практичного матеріалу, освоєння методу порівняльної політології.

Результатом самостійної роботи студентів повинно стати поглиблення таких знань і навичок:

- розуміння та освоєння методу порівняльного аналізу;
- розуміння закономірностей трансформаційних процесів сучасного суспільства;
- здатність робити власні висновки і давати самостійні оцінки процесів внутрішньополітичного розвитку країни;
- мати чітке уявлення про місце та роль України в геополітичному просторі.

ЗМІСТ
дисципліни
“ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА УКРАЇНИ”

Змістовий модуль I. Політична стратегія сучасної України

Тема 1. Особливості становлення сучасної політичної системи в Україні

Модернізація в Україні як різновид постсоціалістичної моделі модернізації. Специфіка стратової ситуації. Періодизація перехідного періоду в Україні, її специфічні риси. Завдання, які необхідно вирішити в Україні у процесі модернізації.

Література [5; 6; 11; 19; 31; 40; 42; 45]

Тема 2. Проблема розбудови демократії в Україні

Народовладдя в Україні: можливості і реальність. Історичні передумови розбудови демократичної України: “за” і “проти”. Прийнята для України владна модель. Влада народу і для народу. Завдання влади в умовах трансформації суспільства. Об’єктивні детермінанти модернізаційного процесу. Ресурси влади в Українській державі: соціальні, економічні, культурно-інформаційні.

Література [10; 11; 18; 19; 25; 34; 35; 42; 44]

Тема 3. Політична організація українського суспільства

Генеza владної моделі України. Конституціоналізм в Україні в історичній ретроспекції. Державний устрій України. Характер політичного режиму.

Проблема розподілу функцій влади. Конституційний процес у сучасній Україні: конституційні поправки, конституційний договір. Конституція 1996 року.

Конституційна владна модель у сучасній Україні: від парламентської до президентсько-парламентської республіки.

Література [10; 13; 24; 25; 28; 35; 39]

Приклад практичного завдання до змістового модуля I

Тема: Політичне життя та політична система суспільства

План

1. Поняття політичної системи. Багатоманітність підходів і методів формування теорії політичної системи.

2. Структура та функції політичної системи суспільства.
3. Типологія політичних систем.
4. Політична система України: проблеми формування.

Основні поняття: політична система суспільства, модель політичної системи, інституціональна, інформативно-комунікативна, нормативно-регулятивна підсистеми; модернізаційні і традиційні, демократичні та авторитарні, закриті політичні системи.

Завдання

1. Складіть схему політичної системи, окресліть її структуру та механізми функціонування.
2. З'ясуйте основні стабілізуючі фактори функціонування політичної системи.
3. Визначте особливості реформування політичної системи України в умовах самостійної держави.
4. Зробіть порівняльний аналіз політичної системи за проектом Конституції П. Орлика та Української Народної Республіки.
5. З'ясуйте взаємозалежність проблем розвитку, модернізації, реформування і трансформації політичних систем.
6. Складіть таблицю, що характеризує роль біхевіористського підходу, системного та структурно-функціонального аналізу у створенні теорії політичної системи.

Теми рефератів

1. Реформа політичної системи в Україні, її сутність, зміст, проблеми.
2. Сучасна політична система англо-американського типу і її порівняння з українською.
3. Доіндустріальний тип політичної системи: основні характеристики.
4. Політична система континентально-європейського типу.

Змістовий модуль II. Конституція і держава

Тема 4. Верховна Рада — парламент Української держави

Проблема становлення парламентаризму в Україні. Умови запровадження парламентаризму. Генеза законодавчої влади в сучасній Україні. Електоральні цикли 1990, 1993, 1998 року. Структура, склад та організація роботи українського парламенту.

Література [10; 21; 27; 28]

Тема 5. Інститут президентства в Україні

Повноваження Президента України – від республіки президентської до парламентської. Президентські прерогативи та повноваження. Роль президента в політичному житті країни. Сучасна система відносин між Президентом та Урядом, між Президентом та Верховною Радою.

Література [21; 27; 28; 29; 30]

Тема 6. Кабінет Міністрів – Уряд України

Структура Уряду України. Статус Кабінету Міністрів. Конституція України та політична реформа про Уряд України. Система відносин між Урядом та Президентом та між Урядом і Верховною Радою України. Система противаг. Проблема підготовки та прийняття урядових рішень. Політичні аспекти формування уряду.

Література [10; 14; 22; 23]

Тема 7. Територіальна політика

Централізація та децентралізація. Політична нестабільність в Україні і територіальний поділ. Політико-економічне розмежування. Ситуація в Республіці Крим. Україна – унітарна держава.

Література [11; 20; 21; 23; 27; 31]

Тема 8. Органи місцевого самоврядування – від формального до реального народовладдя

Місцеве самоврядування: поєднання державних і громадських засад в управлінні. Сутність самоврядування. Інституціональна організація та правова база функціонування місцевого самоврядування. Громадська думка. Ідентифікація влади органами місцевого самоврядування. Неурядові організації. Структурна організація самоврядування.

Література [4; 6–8; 11; 18; 22; 32]

Приклад практичного завдання до змістового модуля II

Тема: Влада в системі політичних відносин

План

1. Політична влада: поняття, походження, сутність.
2. Інститути влади. Способи її організації та форми здійснення. Теорія та практика розподілу влади.

3. Політичне владарювання та легітимність.

Основні поняття: політична влада, ознаки політичної влади, інститути та ресурси влади, політичне владарювання, легітимність.

Питання

1. Поясніть, чому владні відносини є необхідністю існування у людській спільноті.
2. Окресліть схему існуючої влади в Україні.
3. Розкрийте зміст поняття “легітимність політичної влади”, вкажіть його відмінності від поняття “легальність”.
4. Наведіть приклади заходів з легітимізації політичної влади в Україні та інших країнах.
5. Охарактеризуйте основні види та роль ресурсів політичної влади.
6. Сформулюйте функції політичної влади.

Теми рефератів

1. Політико-владні відносини в сучасному суспільстві.
2. Легітимність політичної влади.
3. Моделі влади зарубіжної політології.

Змістовий модуль III. Багатопартійність України у контексті політичного розвитку

Тема 9. Партійно-політичний спектр України. Групи інтересів

Дві тенденції формування багатопартійності в Україні. Етапи української багатопартійності в нових політичних умовах. Сучасні реалії та особливості формування багатопартійності. Соціально-економічні важелі політичного успіху. Опозиція в Україні. Ліві партії. Праві партії. Партії центру. Політичні блоки.

Література [5; 6; 18; 26; 27; 29]

Тема 10. Виборча система України

Виборча система — компонент політичної системи. Функції виборчої системи. Мажоритарна та пропорційна виборчі системи. Складові виборчої системи: виборчий закон, електорат, політичні сили. Специфіка парламентських виборів в Україні. Сучасні політичні сили України.

Література [2; 3; 5; 7; 26; 32]

Тема: Виборчі системи

План

1. Поняття та основні типи виборчих систем: мажоритарна, пропорційна та змішана. Їх особливості та недоліки.
2. Виборча система сучасної України: шляхи її вдосконалення.

Основні поняття: виборча система, типи виборчих систем: мажоритарна, пропорційна та змішана, передвиборна кампанія.

Питання

1. Поясніть, чому так суттєво різняться виборчі системи різних країн.
2. Висловіть вашу точку зору щодо можливості застосування в Україні тієї чи іншої виборчої системи.

Теми рефератів

1. Компаративний аналіз виборчих систем США, Франції тощо (на вибір студентів).
2. Роль ЗМІ у проведенні виборчої кампанії.
3. Особливості фінансування передвиборної кампанії в Україні.

Змістовий модуль IV. Громадянське суспільство як передумова створення динамічної політичної системи

Тема 11. Процес становлення громадянського суспільства в Україні

Громадянське суспільство в сучасній політичній теорії, його елементи та інститути. Співвідношення понять “громадянське суспільство” та “правова держава”. Ідея правової держави, її розвиток. Основні принципи правової держави: верховенство закону у всіх сферах життя; дотримання закону державою та її органами; свобода особистості, взаємна відповідальність держави та особи.

Література [2; 3; 5; 7; 26; 32]

Тема 12. Політична свідомість і політична культура українського суспільства

Взаємозв'язок політичної культури та політичної системи. Функції політичної культури — пізнавальна, інтегративна, комунікативна,

нормативно-регулятивна, виховна. Проблема формування політичної культури в посттоталітарному суспільстві. Поняття свободи особистості. Ідеологія та культура.

Література [2; 3; 5; 7; 26; 32]

Тема 13. Засоби масової інформації в політичній системі України

Свобода слова в Україні. Незалежні засоби масової інформації. Політична комунікація та електорат України. Роль ЗМІ у партійному та політичному житті громадянина. ЗМІ як влада.

Література [2; 3; 5; 7; 26; 32]

Приклад практичного завдання до змістового модуля IV

Тема: Держава та громадянське суспільство

План

1. Держава — основний інститут політичної системи суспільства. Її основні риси, історичні типи та форми.
2. Правова соціальна держава: сутність і механізм формування.
3. Категорія “громадянське суспільство” в сучасній політичній теорії, його елементи та інститути.
4. Проблеми взаємодії держави та громадянського суспільства у світі та в Україні.

Основні поняття: держава, типи держави: президентська республіка, парламентська республіка, унітарна держава, федеративна держава, правова соціальна держава; громадянське суспільство, права людини.

Питання

1. Визначте основні завдання держави в сучасній Україні.
2. Сформулюйте особливості президентської республіки.
3. Назвіть та охарактеризуйте організації громадянського суспільства в економічній, соціальній та духовній сферах життя України.

Теми рефератів

1. Правова соціальна держава: сутність і функції.
2. Проблеми політичних та соціально-економічних прав людини в сучасній Україні.
3. Громадянське суспільство та демократія.

Змістовий модуль V. Зовнішньополітичні вектори України

Тема 14. Україна в новому геополітичному просторі. Магістральні вектори зовнішньої політики

Відродження та становлення незалежної Української держави. Перехід від холодної війни до формування демократичних принципів світового порядку. Створення нової системи міжнародних відносин. Формування зовнішньополітичного курсу України.

Література [2; 3; 5; 7; 26; 32]

Тема 15. Україна у контексті світових модернізаційних процесів

Пошук політичної моделі суспільства. Поняття свободи. Україна – один з основних полігонів політичних випробувань та експериментів. Ідеологічний та політичний плюралізм. Творення політичної теорії конструктивної спрямованості. Два погляди на розвиток України – ізоляціоністський та інтернаціоналістсько-політичний. Шляхи поєднання.

Література [8; 9; 14; 24; 25; 33]

Приклад практичного завдання до змістового модуля V

Тема: Міжнародна політика та міжнародні відносини

План

1. Поняття, сутність і принципи міжнародної політики.
2. Основні концепції розвитку міжнародних відносин.
3. Глобальні проблеми сучасності.
4. Геополітика: сутність і принципи.
5. Зовнішня політика, національні інтереси та безпека України.

Основні поняття: міжнародна політика, суб'єкти міжнародної політики, геополітика, національно-державна безпека, глобальні проблеми сучасності.

Питання

1. Розкрийте (на конкретних прикладах) роль сучасних міжнародних організацій у світовій політиці.
2. Перерахуйте основні форми зовнішньополітичної діяльності.
3. Охарактеризуйте сучасні інтеграційні процеси міжнародного характеру.

4. Сформулюйте основні шляхи вирішення глобальних проблем сучасності.
5. Охарактеризуйте роль традицій у розвитку міжнародної політики.

Теми рефератів

1. Роль ООН у міжнародній політиці.
2. Тероризм у міжнародних відносинах.
3. Вступ України до НАТО: перспективи та проблеми.

ТЕМИ РЕФЕРАТИВ

1. Особливості становлення політичної системи сучасної України.
2. Шлях України: від тоталітаризму до демократії.
3. Інститут президентства в Україні: етапи розвитку.
4. Народовладдя в Україні.
5. Територіальна політика та місцеве самоврядування.
6. Основні напрями української політичної реформи.
7. Місце Верховної Ради України в політичній реформі.
8. Розвиток багатопартійності в Україні. Оптимальна партійна система.
9. Проблема конфлікту в процесі формування політичної системи України.
10. Побудова громадянського суспільства в сучасній Україні.
11. Порівняльний аналіз політичного розвитку України з країнами Центрально-Східної Європи.
12. Зовнішньополітичні пріоритети України.
13. Енергетична безпека України.
14. Політична еліта та політична опозиція.
15. Систематичний аналіз і його роль у становленні теорії політичних систем суспільства.
16. Порівняльний аналіз функціонування політичних систем (на прикладі України та Австрії).
17. Теорія політичної системи Д. Істона і Г. Алмонда.
18. Роль ЗМІ в політичній системі суспільства.
19. Політична система України (за змінами до Конституції).

Форма контролю: обговорення реферату на аудиторних заняттях.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Політична система в Україні. Ймовірні напрями реформування.
2. Модернізація в Україні як різновид постсоціалістичної моделі модернізації.
3. Специфіка стартової ситуації в Україні. Періодизація перехідного періоду в Україні, її специфічні риси.
4. Народовладдя в Україні: можливості і реальність. Історичні передумови розбудови демократичної України.
5. Завдання влади в умовах трансформації суспільства.
6. Ресурси влади в Українській державі: соціальні, економічні, культурно-інформаційні.
7. Генеза владної моделі України. Конституціоналізм в Україні в історичній ретроспекції.
8. Державний устрій України. Характер політичного режиму.
9. Проблема розподілу функцій влади.
10. Конституційний процес у сучасній Україні.
11. Конституційна владна модель у сучасній Україні: від парламентської до президентсько-парламентської республіки.
12. Верховна Рада — парламент української держави.
13. Проблема становлення парламентаризму в Україні. Умови запровадження парламентаризму.
14. Генеза законодавчої влади в сучасній Україні.
15. Структура, склад та організація роботи Українського парламенту.
16. Виборча система України.
17. Інститут президентства в Україні в контексті політичної реформи.
18. Кабінет Міністрів — Уряд України.
19. Сучасна українська еліта та політичні лідери.
20. Українська опозиція: минуле, традиції, перспективи.
21. Особливості виборчого процесу в Україні.
22. Територіальна політика в Україні.
23. Унітаризм і федералізація в контексті української специфіки.
24. Органи місцевого самоврядування в контексті політичної реформи.
25. Основні тенденції розвитку партійно-політичного спектра України.
26. Політичні партії лівого спрямування.

27. Політичні партії правого спрямування.
28. Центристські партії.
29. Процес становлення громадянського суспільства в Україні.
30. Групи інтересів як основа громадянського суспільства.
31. Процес формування та входження бізнес-еліти у владні структури та інститути громадянського суспільства сучасної України.
32. Інститут масової комунікації як складова громадянського суспільства.
33. Політична свідомість і політична культура українського суспільства.
34. Менталітет. Єдність української нації.
35. Маргіналізація суспільства як антипод політичної культури.
36. Україна в геополітичному просторі. Міжнародні зобов'язання та співпраця України.
37. Тенденції глобалізації та Україна.
38. Що визначає тип політичної системи суспільства?
39. Які фактори, на вашу думку, суттєвіше впливають на механізм функціонування політичної системи: внутрішні (економічні, соціальні, духовно-моральні) чи зовнішні (міжнародні, географічні та ін.)? Відповідь аргументуйте.
40. Від чого залежить стабільність політичної системи?
41. Як відомо до політичної системи входять держава і політичні партії. Як співвідносяться їх місце і роль у політичній системі? Кому належить провідна роль: державі чи політичним партіям? Проілюструйте відповідь на прикладі окремих політичних систем.
42. Як впливає бюрократія на функціонування політичної системи суспільства?
43. Чи відповідають процеси формування і розвитку політичної системи України в умовах самостійності “міжнародним стандартам”? Аргументуйте відповідь.
44. Яке місце посідає церква в державі і як вона впливає на функціонування політичної системи?
45. Які функції політичної системи України є найнерозвиненішими і що зумовлює політичну і соціальну напруженість у суспільстві?

Форма контролю: активна участь у семінарських і практичних заняттях. Участь у ділових іграх, ситуаційних вправах. Доповіді на наукових студентських конференціях та семінарах.

Кількість балів за виконання самостійної роботи студентами визначається викладачем за ступенем засвоєння студентом навчальної програми та знання ним додаткового матеріалу.

80–100 балів може отримати студент, який володіє викладеним матеріалом у повному обсязі, має якісні навички для самостійного аналізу політичної ситуації та самостійно ініціює і пропонує науковий матеріал для ділових ігор, ситуаційних вправ тощо.

60–80 балів отримує студент, який володіє викладеним матеріалом у повному обсязі і має навички для самостійного аналізу політичної ситуації.

Для того щоб отримання **60 балів**, необхідно володіти викладеним матеріалом у повному обсязі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Бабкіна О. В.* Демократичні детермінанти трансформації українського суспільства // Нова парадигма. Спецвипуск / Трансформація політичних систем на постсоціалістичному просторі: Матеріали міжнар. науково-теоретичної конференції: 8–9 лютого 2006 р. — К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006.
2. *Вятр Е.* Трансформация тоталитарных и авторитарных режимов в современной демократии / Лекции по политологии. — Таллинн, 1991.
3. *Горбатенко В.* Стратегія модернізації суспільства. Україна і світ на зламі тисячоліть. — К., 1999.
4. *Горбатенко П. В., Цветков В. В.* Демократія — управління — бюрократія: в контексті модернізації українського суспільства: Монографія. — К., 2001.
5. *Горбулін В. П., Качинський А. Б.* Стратегія національної безпеки України в аксіологічному вимірі: від “суспільства ризику” до громадянського суспільства // Стратегічна панорама. — 2005. — № 2. — С. 13–26.
6. *Гражданское общество: идея, наследие социализма и современная украинская реальность: Кол. моногр. / Научн. ред. И. Ф. Кононов.* — Луганск, 2002.
7. *Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / За заг. ред. Ф. М. Рудича.* — К., 2006.

8. *Дашутін Г. П., Михальченко М. І.* Український експеримент на терезах гуманізму. — К., 2000.
9. *Зеленько Г. І.* “Навздогінна модернізація”: досвід Польщі та України. — К., 2003.
10. *Кармазіна М. С.* Президентство: український варіант. — К., 2007.
11. *Категории* политической науки: Учебник. — М., 2002.
12. *Ковальова О.* Стратегії євроінтеграції: як реалізувати європейський вибір України: Монографія. — К., 2003.
13. *Колодій А. Ф.* На шляху до громадянського суспільства. Теоретичні засади й соціокультурні передумови демократичної трансформації в Україні. — Львів, 2002.
14. *Конституція* України. — К., 2006.
15. *Котигоренко В. О.* Етнічні протиріччя і конфлікти в сучасній Україні: політологічний концепт. — К., 2004.
16. *Михальченко Н. И.* Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? — К., 2001.
17. *Михальченко М. І.* Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи. — Дрогобич, 2004.
18. *Нагорна Л. П.* Національна ідентичність в Україні. — К., 2002.
19. *Нагорна Л. П.* Політична культура українського народу: історична ретроспектива і сучасні реалії. — К., 1998.
20. *Паламарчук В. М., Литвиненко О. В., Янішевський С. О.* Трансформації демократії та пошук стратегії суспільно-політичного розвитку України. — К., 2003.
21. *Паніна Н. В.* Українське суспільство 1994–2005: соціологічний моніторинг. — К., 2005.
22. *Панарин А. С.* Политология: Учебник. — М.: Проспект, 1997. — 408 с.
23. *Пахарев А. Д.* Политическое лидерство и лидеры на постсоветском пространстве. — К., 2002.
24. *Політичні структури та процеси в сучасній Україні: Політологічний аналіз* / Відп. ред. Ф. М. Рудич. — К., 1995. — 226 с.
25. *Політологія: Підручник* / За ред. В. П. Горбатенка. — К., 2005. — 528 с.
26. *Політична система суспільства: сутність, структура, функції.* — Х., 2001. — 40 с.
27. *Політичні системи світу: Методичні поради.* — Львів, 2002. — 52 с.

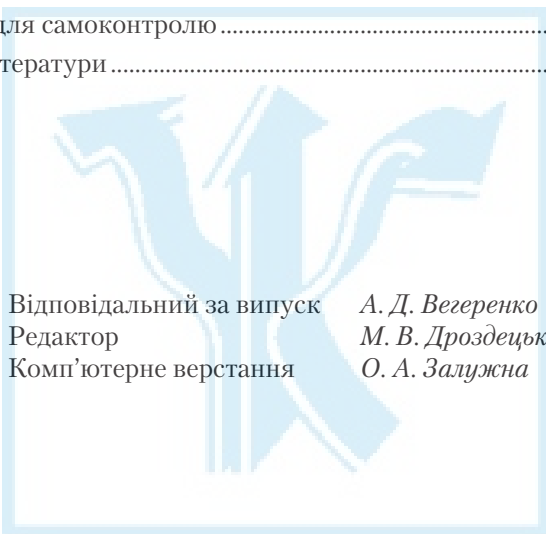
28. *Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку.* — К., 2002.
29. *Розбудова громадянського суспільства в Україні (історико-політичне дослідження)* / Л. Ю. Бернштейн, П. П. Панченко, О. П. Рент. — К., 1999.
30. *Рудич Ф. М. Порівняльна політологія: Навч. посіб.* — К., 2006.
31. *Третій сектор в Україні: проблеми становлення.* — К., 2001.
32. *Україна в сучасному геополітичному просторі: теоретичний і прикладний аспекти.* — К., 2002.
33. *Якушик В. М. Україна 2004—2005: революція чи ні? Розмаїття підходів до загальної політичної класифікації подій 2004—2005 років в Україні. Постановка питання.* — К., 2007.

Додаткова

34. *Гаджиев К. С. Политическая наука.* — М., 1995.
35. *Гельман П. Пострадянські політичні трансформації: начерки до теорії // Політична думка.* — 2000. — № 2.
36. *Гнатюк О. Прощання з імперією. Українські дискусії про ідентичність.* — К., 2005.
37. *Грушевський М. Історія України-Руси.* — К., 1991.
38. *Даль Р. Демократичні трансформації // Демократія: Антологія.* — К., 2005.
39. *Свенко А. Чому Україна опинилася на 78-му місці у світовому індексі людського розвитку // Дзеркало тижня.* — 2002. — 18 вересня.
40. *Зовнішня політика України — 2006: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети.* — К., 2007.
41. *Козакевич Г. Підводне каміння реформ // Дзеркало тижня.* — 2004. — 10 січня.
42. *Конфликты в условиях системных изменений в странах Восточной Европы.* — М., 1994.
43. *Кульчицький С. Помаранчева революція: між минулим та майбутнім // День.* — 2005. — 27 січня.
44. *Міхнік А. Оксамитова реставрація // Сучасність.* — 1995. — № 4.
45. *Шульга М. О. Національна і політична маргіналізація в умовах системної кризи // Соціологія: теорія, методи, маркетинг.* — 2002. — № 1.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Політична система України”	3
Методичні вказівки до самостійного вивчення “Політична система України”	4
Зміст дисципліни “Політична система України”	6
Теми рефератів	13
Питання для самоконтролю	14
Список літератури	16

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *М. В. Дроздецька*
Комп'ютерне верстання *О. А. Залужна*

Зам. № ВКЦ-3777

Підп. до друку 13.11.08. Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний
Друк ротатійний трафаретний.

Ум. друк арк. 1,16. Обл.-вид. арк. 0,94. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»

03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*